

Warszawa, 24/10/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-536046-III/06/MRP

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Analizując sytuacje obywateli polskich szukających pracy lub już pracujących w państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) uważałem, że remedium na ich problemy będzie powołanie stanowiska „oficera łącznikowego” przy lokalnych ministrach ds. pracy i/lub przy organach nadzorujących warunki zatrudnienia. Zadaniem „oficerów łącznikowych” byłoby monitorowanie sytuacji Polaków na miejscowych rynkach pracy i „uczulanie” władz na ich problemy (np. dotyczące dyskryminacji na rynku pracy, czy też występowania zjawisk o charakterze rasistowskim). Pomysł ten przedstawiłem najwyższym władzom państwowym (Prezydentowi, Marszałkom Sejmu i Senatu, Prezesowi Rady Ministrów) oraz ministrom zainteresowanych kwestiami związanymi z opieką nad polskimi migrantami zarobkowymi (Ministrom Pracy i Polityki Społecznej oraz Spraw Zagranicznych).

Uzyskałem częściową akceptację dla przedstawionego przeze mnie rozwiązania, tzn. poinformowano mnie, że ze względu na stopień skomplikowania niemożliwym będzie szybkie utworzenie instytucji „oficera łącznikowego” (jednak stanowisko takie miało powstać na próbę w jednym z krajów EOG o znacznej liczbie polskich migrantów pracowniczych), a „w zamian” zostanie utworzona instytucja konsula do spraw pracy (powoływanego w porozumieniu lub też za zgodą ministra do spraw pracy). Osoby piastujące to stanowisko miały, między innymi, monitorować sytuację Polaków na lokalnych rynkach pracy, utrzymywać kontakty z lokalnymi instytucjami, czy też udzielać pomocy Polakom zgłaszającym się do konsulatów w sprawach o charakterze pracowniczym.

Niestety w trakcie mojej ostatniej wizyty w Irlandii, w dniach 22-23 września 2008 r., z przykrością stwierdziłem, że w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Dublinie brak jest stanowiska konsularnego do spraw pracowniczych. Jednocześnie nie mam żadnych informacji o utworzeniu takich stanowisk konsularnych, czy też instytucji polskiego „oficera łącznikowego”, w jakimkolwiek kraju EOG. Uważam, że dla wypełnienia obowiązku zawartego w art. 36 Konstytucji RP z 1997 r., tj. obowiązku zapewnienia obywatelom polskim przebywającym poza granicą opieki ze strony Rzeczypospolitej Polskiej niezbędna jest obecność, na terenie państw o znacznej liczbie polskich pracowników, konsulów wyspecjalizowanych w „problematyce pracowniczej”. Przyjęcie takiego rozwiązania nie tylko zwiększy bezpieczeństwo Polaków na poszczególnych rynkach pracy, ale i powinno znacząco wpłynąć na poprawę pracy niektórych konsulatów (tzn. tych ponadprzeciętnie obłożonych bieżącymi sprawami).

Jednocześnie pragnę poinformować Pana Ministra, że moim zdaniem - popartym dokonanyimi obserwacjami - jednym z poważniejszych problemów migrantów zarobkowych jest poczucie utraty więzi z rodzimym krajem. Dzieje się tak i w przypadku Polaków pracujących za granicą. Dlatego też z dużą radością przyjmuję wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne organizowane dla naszych rodaków za granicą. Niestety bardzo często zdarza się, że jedyną formą łączności z Ojczyzną i polską kulturą jest nieoceniony kontakt z polskimi duszpasterzami, którzy w wielu krajach Europy i Świata wspierają naszych rodaków w ich codziennym życiu (zarówno w aspekcie duchowym, jak i pomocy w bieżących problemach o czym świadczy chociażby organizowanie punktów porad prawnych przy Polskich Misjach Katolickich, czy też polskich parafiach), zastępując w ten sposób polskie służby konsularne.

Uważam - mając na uwadze liczbę Polaków pracujących w różnych krajach EOG oraz różnorodność problemów, z którymi się spotykają - że wartym rozważenia jest pomysł utworzenia stanowiska konsula do spraw kontaktów z „nową emigracją”. Do zadań tego konsula należałoby między innymi tworzenie i organizowanie miejscowej polonii oraz sprawowanie nad nią opieki, kontakt z miejscowymi instytucjami zajmującymi się problematyką migracji i integracji społecznej migrantów, pomoc w rozwoju życia kulturalnego, czy też pomoc osobom nowoprzybyłym (w tym udzielanie informacji o lokalnych instytucjach i ich kompetencjach). Moim zdaniem wyodrębnienie takiego stanowiska pozytywnie wpłynęłoby na sytuację Polaków w poszczególnych krajach, a także na ich więzi z Polską. Skutki tej inicjatywy korzystnie wpłynęłyby również na osoby decydujące się na powrót do Polski po dłuższym okresie przebywania za granicą, gdyż w trakcie pobytu na obczyźnie miałyby one ciągły kontakt z macierzystym krajem, a co za tym idzie powinny mieć mniejsze problemy adaptacyjne po powrocie do kraju.

Mając na uwadze powyższe zwracam się do Pana Ministra, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw

Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji dotyczącej stopnia realizacji pomysłu utworzenia w poszczególnych placówkach dyplomatycznych stanowisk konsulów do spraw pracy (a także „oficera łącznikowego”) oraz o zajęcie stanowiska w sprawie możliwości utworzenia stanowiska konsula do spraw kontaktów z „nową emigracją”.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski